

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

***“ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ
В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я”***

(для спеціалістів)

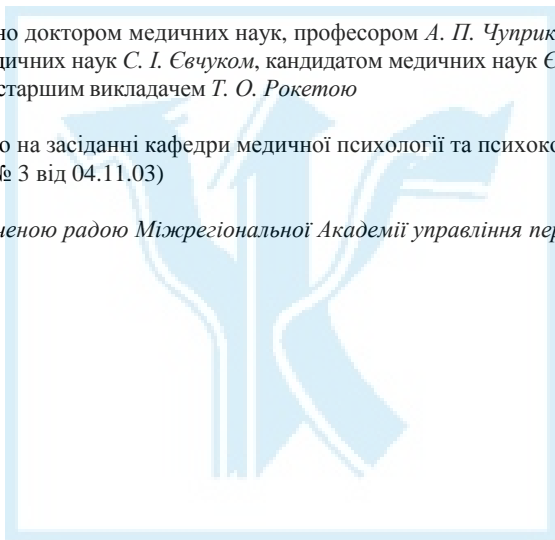
МАУП

Київ 2004

Підготовлено доктором медичних наук, професором *А. П. Чуприковим*, кандидатом медичних наук *С. І. Євчуком*, кандидатом медичних наук *Є. М. Прокоповичем*, старшим викладачем *Т. О. Рокетою*

Затверджено на засіданні кафедри медичної психології та психокорекції (протокол № 3 від 04.11.03)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Чуприков А. П., Євчук С. І., Прокопович Є. М., Рокета Т. О. Навчальна програма дисципліни “Психологічна корекція в системі охорони здоров’я” (для спеціалістів). — К.: МАУП, 2004. — 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Психологічна корекція в системі охорони здоров’я”, теми контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2004

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Психологічна корекція в системі охорони здоров’я” є складовою програми професійної підготовки спеціалістів, які навчаються в МАУП.

Мета вивчення дисципліни — ознайомити слухачів з сучасними теоретичними уявленнями та практичними напрацюваннями в галузі психологічної корекції в системі охорони здоров’я.

Психологічна корекція в медичній практиці полягає в клініко-психологічному дослідженні й оцінці стану пацієнта, аналізі психологічних і психосоматичних аспектів хвороби та психологічній допомозі із застосуванням сучасних методів психотерапії, психопрофілактики, психогігієни. Вона спрямована також на створення творчого колективного принципу роботи — терапевтичної команди (лікарський, середній та молодший медперсонал), що злагоджено працює, надаючи пацієнтові комплексну допомогу з індивідуальним підходом у кожному окремому випадку.

Сучасна медична психологічна корекція представлена багатьма напрямками: біхевіоральним, біологічним, когнітивним, психоаналітичним, гуманістичним, соціально-психологічним. Усі вони мають свою теоретико-концептуальну базу, методологічні принципи роботи та показані для застосування. Засвоєння цих форм медичної психокорекції дасть можливість свідомого й більш функціонального впровадження у вітчизняну медичну та психологічну практику ефективних методик допомоги пацієнтам.

Знання, отримані в результаті вивчення курсу “Психологічна корекція в системі охорони здоров’я”, є основою для подальшої поглибленої фахової спеціалізації психологів. Для успішного його засвоєння слід дотримуватись вимог і рекомендацій, викладених в організаційно-методичних матеріалах МАУП.

За результатами вивчення матеріалу курсу студенти складають залік/іспит.

Основними навчально-методичними посібниками з курсу “Психологічна корекція в системі охорони здоров’я” є видання, наведені у списку рекомендованої літератури.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ
В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я”

№ пор.	Назва теми
1	Психосоматичне мислення і лікувальні дії
2	Механізми виникнення “хибного кола” й соматопсихосоціальної взаємодії. Компоненти “хронічної хворобливої поведінки”
3	Тісна взаємодія “тілесного лікаря” і психолога. Потреба пацієнтів у спілкуванні. Значення першого контакту
4	Психосоматичні порушення як порушення у стосунках. Групова терапія як тренування сприйняття і стосунків
5	Психосоматичні реакції та психосоматичні порушення. Загальні принципи психотерапевтичного лікування
6	Хвороби внутрішніх органів і шкіри
7	Хвороби опорно-рухового апарату, больові синдроми. Терапевтичні стратегії
8	Гінекологічні та сексуальні дисфункції. Основні принципи психологічної корекції
9	Особливості психосоматичних розладів дитячого, юнацького і похилого віку
10	Психовегетативні розлади, аспекти страху, порушення сну, приховані депресії
11	Психологічні та психосоматичні аспекти у стоматології
12	Онкологічні пацієнти з несприятливим прогнозом

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ
В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я”

Тема 1. Психосоматичне мислення і лікувальні дії

Вторинність хворобливих станів внутрішніх органів і систем внаслідок порушення їх нервово-психічної регуляції. Психосоматози з власне органічними змінами в органах, функціональні психосоматичні розлади, соматичні порушення, зумовлені особливостями людини та її поведінки. Необхідність комплексного підходу до лікування соматичної патології з ухилом на терапію стосунків.

Література [5; 15; 23; 25; 27; 29; 32; 33; 35; 37; 40; 42]

**Тема 2. Механізми виникнення “хибного кола”
й соматопсихосоціальної взаємодії. Компоненти “хро-
нічної хворобливої поведінки”**

Умовність поділу недугів на психічні, соматичні, психосоматичні, соматопсихічні. Страждання організму як спосіб адаптації, об’єднання несприятливих змін у патологічні комплекси, звичний тип реагування, замикання “хибного кола” із взаємозалежних невіддільних компонентів — психічних порушень, органічних і функціональних змін у внутрішніх органах і системах, порушення інтерперсональних стосунків у значимому для хворого оточенні. Сім компонентів “хронічної хворобливої поведінки”.

Література [2–4; 6; 14; 18; 21; 22; 35; 40; 41; 43–45]

Тема 3. Тісна взаємодія “тілесного лікаря” і психолога. Потреба пацієнтів у спілкуванні. Значення першого контакту

Системи взаємодії — “хворий — лікар”, “хворий — його сім’я”, “лікар — сім’я хворого”. Економічна доцільність оптимізації цих стосунків. Розділення функцій “тілесного лікаря” та психолога (психотерапевта), неефективність “побутової психології”, значення взаємодії спеціалістів. Негативні наслідки “змішування ролей”. Первинний контакт із пацієнтом. Психотерапевтичний альянс і його переваги.

Література [2–4; 6; 14; 18; 21; 22; 35; 40; 41; 43–45]

**Тема 4. Психосоматичні порушення як порушення у стосунках.
Групова терапія як тренування сприйняття і стосунків**

Глибинні розлади на рівні імунітету. Введення поняття психоімунології. Страх перед терапевтом і його наслідки (проективна ідентифікація). “Безпорадність помічника”. Три аспекти здоров’я: фізичне здоров’я (благополучний функціональний та руховий стани тіла), психічне здоров’я (психічна рівновага — сором’язливість, боязливість, депресивність, здатність знайти вихід з будь-яких ситуацій), соціальне здоров’я (здатність до інтеграції в суспільство, створення повноцінної сім’ї). Балінтовські й психотерапевтичні групи.

Література [1; 3; 17; 28; 32; 33; 37; 40; 42; 46; 50; 51]

**Тема 5. Психосоматичні реакції та психосоматичні порушення.
Загальні принципи психотерапевтичного лікування**

Психовегетативні порушення. Синдром хронічної втоми, нервова анорексія, головний біль і т. д. Умови, що викликали й підтримують захворювання. Терапевтичні фактори, що сприяють усуненню захворювання. Порівняння скарг і дій пацієнта, що впливають із терапевтичних норм поведінки, перенесення їх у багатовимірну терапію. Афективність логіки хворого, “вторинна вигода” від захворювання. Фактори ризику, “дитина із симптомами” як представник хворої сім’ї, ранні втрати як причина різноманітних “психічних анестезій”. Діагностика й переклад зашифрованого в симптомі повідомлення. Рівні симптоматики: когнітивний, афективний, поведінковий, соціальні аспекти. Конверсійні та функціональні симптоми.

Література [2; 4; 6; 7; 14; 15; 18; 27; 32; 33; 36; 47; 48; 52; 55]

Тема 6. Хвороби внутрішніх органів і шкідливі

Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань органів дихання, серцево-судинних недугів, патології шлунково-кишкового тракту. Співвідношення об’єктивного й суб’єктивного аспектів захворювання. Поняття “внутрішньої картини хвороби”. Особливості психічного реагування на патологію залежно від статі, віку, професії, темпераменту, характеру, особистісних нюансів. Світоглядні й забобонні основи та установки в контексті наявності соматичної патології. Особливості та місце психологічної роботи в комплексній терапії таких пацієнтів. Психотерапевтична тактика.

Література [2; 3; 5; 6; 14; 27; 33; 36; 44]

**Тема 7. Хвороби опорно-рухового апарату, больові синдроми.
Терапевтичні стратегії**

Специфіка внутрішнього конфлікту при хворобах опорно-рухового апарату. Психосоматичні взаємодії кожного відділу хребетного стовпа. Спина як орган вираження психіки. Хронічні поліартрити. Ціна болю. Вторинна вигода. Терапевтичні стратегії.

Література [2; 3; 5; 6; 14; 27; 33; 36; 44]

Тема 8. Гінекологічні та сексуальні дисфункції. Основні принципи психологічної корекції

Передумови формування психосоматичних захворювань. Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань ендокринної системи, гінекологічної сфери, психологічні аспекти акушерської патології. Передумови формування функціональних сексуальних розладів. Психологічна й психотерапевтична робота з даними групами пацієнтів. Основні принципи психологічної корекції.

Література [2; 3; 8–10; 14; 18; 25; 33; 34; 54]

Тема 9. Особливості психосоматичних розладів дитячого, юнацького і похилого віку

Значення стосунків “батьки — дитина” у виникненні психосоматичних розладів дитячого віку. “Психотоксичні” розлади у дітей. Діагностика ситуації в сім’ї. Кризова ситуація середини життя. Психосоматичні розлади, пов’язані із старінням. Можливості психотерапевтичної допомоги.

Література [11–13; 16; 19; 20; 24; 26; 30; 31; 38; 39; 49; 53; 54; 56]

Тема 10. Психовегетативні розлади, аспекти страху, порушення сну, приховані депресії

Патофізіологія та патогенетичні концепції. “Загальний адаптаційний синдром” Г. Сельє, профіль особистості, форми декомпенсації. Психореактивні порушення сну. Сновидіння. Депресія, яка прихована під фізичними симптомами. Депресія виснаження. Можливості психокорекції.

Література [1–3; 5; 6; 14; 27; 33; 36; 44; 55; 56]

Тема 11. Психологічні та психосоматичні аспекти у стоматології

Психологічне значення зубів і ротової порожнини. Візит до стоматолога. Групи хворих. Психогенні впливи у ротовій порожнині. Втрата і заміна зубів. Булімія та анорексія. Можливості психокорекції.

Література [3; 4; 7; 14; 15; 18; 25; 27; 32; 33; 41; 42]

Тема 12. Онкологічні пацієнти з несприятливим прогнозом

Повідомлення діагнозу. Психологічна підтримка пацієнта. Фази внутрішньої кризи за Кюблер-Россом. Залучення родичів. Психосоціальні конфлікти. Психотерапевтична тактика.

Література [2; 3; 5; 6; 14; 27; 33; 36; 44; 52; 56]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.
2. Первинне інтерв'ю, психологічне консультування.
3. Психосоматози. Функціональні психосоматичні розлади. Соматичні порушення, зумовлені особливостями особистості та поведінки людини.
4. Механізми виникнення “хибного кола” й соматопсихосоціальної взаємодії. Сім компонентів “хронічної хворобливої поведінки”.
5. Групова терапія як тренування сприйняття і стосунків.
6. Балінтовські й психотерапевтичні групи.
7. Психосоматичні реакції та психосоматичні порушення.
8. Загальні принципи психотерапевтичного лікування.
9. Психовегетативні порушення. Синдром хронічної втоми, нервова анорексія, головний біль.
10. Умови, що викликали й підтримують психосоматичне захворювання. “Вторинна вигода” від захворювання.
11. Терапевтичні фактори, що сприяють усуненню захворювання.
12. “Дитина з симптомами” як представник хвороби сім'ї.
13. Діагностика й переклад зашифрованого в симптомі повідомлення.
14. Рівні симптоматики: когнітивний, афективний, поведінковий, соціальні аспекти.
15. Конверсійні та функціональні симптоми.
16. Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань органів дихання.
17. Психологічне (психоаналітичне) значення серцево-судинних недугів.
18. Психологічне (психоаналітичне) значення патології шлунково-кишкового тракту.
19. Співвідношення об'єктивного й суб'єктивного аспектів захворювання.
20. Особливості психічного реагування на патологію залежно від статі, віку, професії, темпераменту, характеру, особистісних нюансів.

21. Психотерапевтична тактика при патології внутрішніх органів.
22. Специфіка внутрішнього конфлікту при хворобах опорно-рухового апарату.
23. Психосоматичні взаємодії кожного відділу хребетного стовпа. Хронічні поліартрити.
24. Ціна болю. Вторинна вигода. Терапевтичні стратегії.
25. Гінекологічні та сексуальні дисфункції. Психокорекція.
26. Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань ендокринної системи.
27. Психологічне (психоаналітичне) значення гінекологічної сфери.
28. Психологічні аспекти акушерської патології.
29. Передумови формування функціональних сексуальних розладів.
30. Основні принципи психологічної корекції.
31. Особливості психосоматичних розладів дитячого, юнацького та похилого віку.
32. Значення стосунків “батьки — дитина” у виникненні психосоматичних розладів дитячого віку. “Психотоксичні” розлади у дітей. Діагностика ситуації в сім’ї.
33. Кризова ситуація середини життя. Терапевтичні стратегії.
34. Психосоматичні розлади, пов’язані зі старінням. Можливості психотерапевтичної допомоги в похилому віці.
35. Психовегетативні розлади. Аспекти страху, порушення сну, приховані депресії. Можливості психокорекції.
36. Психологічні та психосоматичні аспекти у стоматології. Психологічне значення зубів і ротової порожнини.
37. Психогенні впливи у ротовій порожнині. Втрата і заміна зубів. Булімія та анорексія. Можливості психокорекції.
38. Онкологічні пацієнти з несприятливим прогнозом. Фази внутрішньої кризи за Кюблер-Россом. Психологічна підтримка пацієнта.
39. Реакція — стан — розвиток. Екзогенне — психогенне — ендогенне. Дефективиздоровлення — хроніфікація.
40. Психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях.
41. Співвідношення об’єктивного й суб’єктивного аспектів захворювання. Поняття психотерапевтичної команди.
42. Психосоматичні розлади в період новонародженості. Психосоматичні розлади в період раннього дитинства. Психосоматичні розлади у підлітків.

43. Патогенні сімейні патерни та їх роль у формуванні психосоматичних захворювань.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Психосоматичне мислення.
2. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.
3. Первинне інтерв'ю, психологічне консультування,
4. Вторинність хворобливих станів внутрішніх органів.
5. Психосоматози.
6. Функціональні психосоматичні розлади.
7. Соматичні порушення, зумовлені особливостями людини та її поведінки.
8. Необхідність комплексного підходу до лікування соматичної патології.
9. Механізми виникнення “хвиного кола” й соматопсихосоціальної взаємодії.
10. Компоненти “хронічної хворобливої поведінки”.
11. Сім компонентів “хронічної хворобливої поведінки”.
12. Тісна взаємодія “тілесного лікаря” і психолога.
13. Значення першого контакту із психологом.
14. Психосоматичні порушення як порушення у стосунках.
15. Групова терапія як тренування сприйняття і стосунків.
16. Поняття психоімунології.
17. Три аспекти здоров'я.
18. Балінтовські й психотерапевтичні групи.
19. Психосоматичні реакції та психосоматичні порушення.
20. Загальні принципи психотерапевтичного лікування.
21. Психовегетативні порушення.
22. Синдром хронічної втоми, нервова анорексія, головний біль.
23. Умови, що викликали й підтримують захворювання.
24. Терапевтичні фактори, що сприяють усуненню захворювання.
25. “Вторинна вигода” від захворювання.
26. “Дитина із симптомами” як представник хворої сім'ї.
27. Діагностика й переклад зашифрованого в симптомі повідомлення.
28. Рівні симптоматики: когнітивний, афективний, поведінковий, соціальні аспекти.
29. Конверсійні та функціональні симптоми.
30. Хвороби внутрішніх органів.

31. Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань органів дихання.
32. Психологічне (психоаналітичне) значення серцево-судинних недугів.
33. Психологічне (психоаналітичне) значення патології шлунковокишкового тракту.
34. Співвідношення об'єктивного й суб'єктивного аспектів захворювання.
35. Поняття “внутрішньої картини хвороби”.
36. Особливості психічного реагування на патологію залежно від статі, віку, професії, темпераменту, характеру, особистісних нюансів.
37. Світоглядні й забобонні основи та установки в контексті наявності соматичної патології.
38. Психотерапевтична тактика при патології внутрішніх органів.
39. Специфіка внутрішнього конфлікту при хворобах опорно-рухового апарату.
40. Психосоматичні взаємодії кожного відділу хребетного стовпа.
41. Спина як орган вираження психіки.
42. Хронічні поліартрити.
43. Ціна болю. Вторинна вигода. Терапевтичні стратегії.
44. Гінекологічні та сексуальні дисфункції.
45. Передумови формування психосоматичних захворювань.
46. Психологічне (психоаналітичне) значення захворювань ендокринної системи.
47. Психологічне (психоаналітичне) значення гінекологічної сфери.
48. Психологічні аспекти акушерської патології.
49. Передумови формування функціональних сексуальних розладів.
50. Основні принципи психологічної корекції.
51. Особливості психосоматичних розладів дитячого, юнацького та похилого віку.
52. Значення стосунків “батьки — дитина” у виникненні психосоматичних розладів дитячого віку.
53. “Психотоксичні” розлади у дітей.
54. Діагностика ситуації в сім'ї.
55. Кризова ситуація середини життя.
56. Психосоматичні розлади, пов'язані із старінням.
57. Можливості психотерапевтичної допомоги в дитячому віці.
58. Можливості психотерапевтичної допомоги в похилому віці.
59. Психовегетативні розлади.

60. Аспекти страху, порушення сну, приховані депресії.
61. Депресія виснаження. Можливості психокорекції.
62. Психологічні та психосоматичні аспекти в стоматології.
63. Психологічне значення зубів і ротової порожнини.
64. Візит до стоматолога.
65. Групи стоматологічних хворих.
66. Психогенні впливи у ротовій порожнині.
67. Втрата і заміна зубів.
68. Булімія та анорексія. Можливості психокорекції.
69. Онкологічні пацієнти з несприятливим прогнозом.
70. Повідомлення діагнозу вмираючим пацієнтам.
71. Психологічна підтримка пацієнта.
72. Фази внутрішньої кризи за Кюблер-Россом.
73. Залучення родичів онкохворих. Психосоціальні конфлікти. Психотерапевтична тактика.
74. Нозос-патос.
75. Реакція — стан — розвиток.
76. Екзогенне — психогенне — ендогенне.
77. Дефект — виздоровлення — хроніфікація.
78. Адаптація — дезадаптація.
79. Компенсація — декомпенсація.
80. Межа між нормою та патологією.
81. Місце психічного фактора в соматичній патології.
82. Типи психічного реагування.
83. Психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях.
84. Особливості хірургічного пацієнта.
85. Особливості терапевтичного пацієнта.
86. Особливості травматологічного пацієнта.
87. Співвідношення об'єктивного й суб'єктивного аспектів захворювання.
88. Поняття психотерапевтичної команди.
89. Психосоматичні розлади в період новонародженості.
90. Психосоматичні розлади в період раннього дитинства.
91. Психосоматичні розлади в підлітків.
92. Патогенні сімейні патерни.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Алешина Ю. Е.* Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — М., 2000.
2. *Базисное руководство по психотерапии.* Хайгл-Зверс. — СПб., 2001.
3. *Бауэр М. и др.* Психиатрия психосоматика психотерапия. — М.: АЛТЕЙА, 1999.
4. *Березин Ф. Б., Мирошников М. П., Соколова Е. Д.* Методика много-стороннего исследования личности. — М., 1994.
5. *Берн З.* Введение в психиатрию и психоанализ для непосвященных. — СПб., 1991.
6. *Браун Дэннис, Педдер Джонатан.* Введение в психотерапию. Принципы и практика психодинамики. — М.: Класс, 1998.
7. *Бурлачук Л. Ф.* Исследование личности в клинической психологии. — К., 1979.
8. *Васильченко Г. С.* Общая сексопатология. Руководство для врачей. — М., 1977.
9. *Васильченко Г. С.* Частная сексопатология: В 2 т. — М., 1983.
10. *Васильченко Г. С., Решетняк Ю. А.* Любовь, брак, сексуальное партнерство. — М., 1977.
11. *Вассерман Л. И., Горькавая И. Л., Ромицына Е. Е.* Тест “Подростки о родителях”. — М., 1995.
12. *Власова Т. А.* О детях с отклонениями в развитии. — М., 1973.
13. *Гильяшева И. Н., Игнатъева Н. Д.* Межличностные отношения ребенка. — М., 1994.
14. *Годфруа Ж.* Что такое психология: В 2 т. — М.: Мир, 1992.
15. *Деонтология и психосоматика // Психогигиена и психопрофилактика /* Под ред. В. К. Мягер. — Л., 1983.
16. *Захаров А. И.* Неврозы у детей и подростков. — Л., 1988.
17. *Захаров А. И.* Опыт групповой психотерапии при неврозах детского и подросткового возраста. — Л., 1986.
18. *Зейгарник Б. В.* Патопсихология. — М., 1976.
19. *Исаев Д. Н.* Психическое недоразвитие у детей. — Л., 1982.
20. *Исаев Д. Н.* Психосоматические и соматопсихические расстройства у детей. — Л., 1990.
21. *Каплан Г. И., Сздок Б. Дж.* Клиническая психиатрия. — М.: Медицина, 1994.
22. *Карвасарский Б. Д.* Медицинская психология. — Л., 1982.
23. *Кейсмент.* Обучаясь у пациента. — Воронеж: НПО “МОДЭК”, 1995.

24. *Ковалев В. В.* Психиатрия детского возраста. — М., 1979.
25. *Конечный Р., Боухал М.* Психология в медицине. — Прага, 1983.
26. *Кононова М. П.* Руководство по психологическому исследованию психически больных детей школьного возраста. — М., 1963.
27. *Костандов З. А.* Восприятие и эмоции. — М., 1977.
28. *Кратохвил С.* Групповая психотерапия. — Прага, 1978.
29. *Леонгард К.* Акцентуированные личности. — К., 1989.
30. *Личко А. Е.* Подростковая психиатрия. — Л., 1985.
31. *Личко А. Е., Иванов Н. Л.* Диагностика характера подростка. — М., 1995.
32. *Лэнг Р. Д.* Расколотое “Я”. — СПб., 1995.
33. *Любан-Плоцца Б., Пельдингер В.* Психосоматичний хворий на прийомі у лікаря. — К.: АДЕФ-Україна, 1997.
34. *Мастерс и Джонсон о любви и сексе: В 2 ч. / У. Мастерс, В. Джонсон, Р. Колодны.* — СПб., 1991.
35. *Менделевич В. Д.* Клиническая и медицинская психология. — М., 1998.
36. *Морозов Г. В.* Руководство по психиатрии. — М.: Медицина, 1988. — Т. 2.
37. *Мясищев В. Н.* Психология отношений. — Воронеж, 1995.
38. *Патохарактерологические исследования у подростков / Под ред. А. Е. Личко, Н. Я. Иванова.* — Л., 1981.
39. *Патохарактерологический диагностический опросник для подростков и опыт его практического применения / Ред. А. Е. Личко, Н. Я. Иванова.* — Л.: Изд-во Ин-та им. В. М. Бехтерева, 1976.
40. *Психология и психопрофилактика: Сб. науч. тр. / Под ред. В. К. Мягер, В. П. Козлова, Н. В. Семеновой-Тянь-Шанской.* — Л., 1983.
41. *Психология: Словарь / Под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского.* — М., 1990.
42. *Психосоматическое развитие и норма реакции / Под ред. Ушакова.* — М., 1975.
43. *Селье Г.* Стресс без дистресса. — М., 1982.
44. *Семичов С. Б.* Предболезненные психические расстройства. — Л., 1987.
45. *Семичов С. Б.* Теория кризисов и психопрофилактика. — Л., 1987.
46. *Семке В. Я.* Истерические состояния. — М., 1988.
47. *Собчик Л. Н.* Методы психологической диагностики: В 3 вып. — М., 1990.
48. *Собчик Л. Н.* Стандартизированный многофакторный метод исследования личности: Метод. руководство. — М., 1990.
49. *Спиваковская А. С.* Профилактика детских неврозов. — М., 1980.

50. *Тополянский В. Д., Струковская М. В.* Психосоматические расстройства. — М., 1986.
51. *Ушаков Г. К.* Пограничные нервно-психические расстройства. — М., 1987.
52. *Фуллер Торри З.* Шизофрения: Кн. в помощь врачам, пациентам и членам их семей. — СПб., 1996.
53. *Шольц Ф.* Ненормальности детских характеров. — М., 1983.
54. *Эберлейн Г.* Страхи здоровых детей. — М., 1981.
55. *Якубик А.* Истерия. — М., 1982.
56. *Ясперс К.* Общая психопатология. — М.: Практика, 1997.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни	
“Психологічна корекція в системі охорони здоров’я”.....	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни	
“Психологічна корекція в системі охорони здоров’я”.....	4
Теми контрольних робіт.....	8
Контрольні питання.....	10
Список рекомендованої літератури.....	13

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
Т. М. Тележенко
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1618

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП